

Я зноўку тут, і сэрца не спатоліцца

У літаратурна-мастацкім салоне “Сустрэчы на Замкавай” пры цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя Герцэна ў Гомелі адбыўся творчы вечар пісьменніка-земляка, старшыні абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, аўтара 16 кніг Уладзіміра Гаўрыловіча.

Упэўнены, што чытачам “Гомельскай праўды” будзе цікава паглыбіцца ў творчую лабараторыю пісьменніка.

— **Мастацкая літаратура, на ваш погляд, павінна быць востра-сацыяльнай, мець грамадзянскі пафас, ці гэта сфера выключна публіцыстыкі?**

— Мастацкая літаратура павінна быць грамадзянскай найперш. І канешне, востра-сацыяльнай. Без гэтага яна не будзе існаваць увогуле. Журналістыка зараз больш кліпавая, падзейная. Сур’ёзнай публіцыстыкі мала. Мы забыліся на такія жанры, як нарыс, фельетон, тое, што не адно дзесяцігоддзе выходзіла людзей. Калі твор не крапае чытача, лічыце, дарэмна працавалі і пісьменнік, і журналіст.

— **Мяркуючы па аповесці “Анёлак, мой Анёлак”, вы пісьменнік-рамантык?**

— У ранняй маладосці хто сябе не адчуваў рамантыкам, хто не перажыў першае каханне! Бясспрэчна, і назва, і тэма адтуль, са школьнага заляцання — першых сустрэч і праводзінаў. Твор пісаўся з рамантычнай узнёсласцю, аднак і сацыяльная тэматыка там прысутнічае, і рэальныя жыццёвыя калізіі. З цягам часу, калі набіраешся жыццёвага вопыту, калі ў цябе вырастаюць дзеці і становяцца на самастойнае крыло, узнікае другая хваля творчасці. Ты імкнешся асэнсаваць уласнае жыццё, паглыбляешся ў развагі: што табою зроблена, што — не, у чым памыліўся. Пра сябе сённяшняга скажу так: сентыментальны рамантык, але з рэальным поглядам на жыццё, прычым з класічным ухілам.

— **Ці змяніліся вашы чалавечыя каштоўнасці з часу напісання сямейнага рамана “Забранае шчасце”?**

— Упэўнены, што моцная сям’я — сапраўдны падмурак любой дзяржавы, любога грамадства. Па сутнасці, у сваіх творах асуджаю любыя негатывы ў гэтым плане.

— **Чаму такая сумная канцоўка рамана “Забранае шчасце”?**

— Не думаю, што гэта сумная канцоўка. Канешне, час, пра які пішу, вельмі сумны — 30-я гады мінулага стагоддзя, перыяд раскулачвання, фарміравання калектыўных гаспадарак. Многа неспадзяванасці, і ўсё ж, як і ва ўсе часы ёсць каханне... І “трохкутнікі”... Канцоўка, на мой погляд, не сумная, а справядлівая.

Раман пісаўся на працягу шасці гадоў, і канешне былі планы яго прадоўжыць, аднак жыццё аднесла ад гэтай тэмы.

— **У вас ёсць драматургічная спроба, п’еса пра Еўдакію Тураўскую. Што было штуршком для напісання?**

— Вучыўся ў сельскай школе, шмат дапамагаў бацькам, і як многія мае вясковыя ровеснікі, літаратurna да 10-га класа не ведаў, што жыву на старажытнай тураўскай зямлі. Калі паступіў у педагагічны інстытут, на другім курсе кандыдат філалагічных навук Алена Казіміраўна Юрэвіч спытала: "Палешукі ёсць?" Я адзін быў на курсе. "А вы што-небудзь ведаеце пра свайго славутага земляка Кірылу Тураўскага?" У адказ я пык-мык. І выкладчыца адправіла мяне на фальклорную практыку ў Тураў. Я па-сапраўднаму быў зачараваны другой маленькай радзімай, паглыбіўся ў яе гісторыю. І знайшоў насамрэч унікальныя факты. У 2005 годзе ў Тураве археолагі дакапаліся да рэшткаў храма XII стагоддзя, а за межамі яго фундамента знайшлі саркафаг. Ускрывалі з блаславення тагачаснага епіскапа Мазырскага і Тураўскага Стэфана. Адзін са сталічных гісторыкаў, з якім я гутарыў, пацвердзіў: "Вы маеце рацыю наконт Еўдакіі Тураўскай". Я пакапаўся ў літаратуры і ўрэшце прыйшоў да высновы, што ў саркафагу рэшткі 18-гадовай дачкі князя Ізяслава і немкі па паходжанні Гертруды. Калі бацьку забілі, маці накіравала дзяўчыну ў Кракаў, там яна стрэла сваё каханне — Мешку III з роду Пястаў. Ёй — 16, яму — 17. Гэта быў палітычны шлюб, скіраваны супраць Кіева, аднак гэта было і сапраўднае каханне двух маладых людзей. Калі Мешка быў атручаны і памёр, Еўдакія вярнулася ў Тураў... Безумоўна, гістарычны раман напісаць складаней, а мне хацелася аператыўна данесці чытачу, глядачу гэтую гісторыю. І хаця твор не прабіўся на вялікую сцэну, народныя тэатры паказалі яго ў Мазыры і Тураве.

— **Вы ўдзельнічалі ў швейцарска-беларускім праекце, вынікам якога стаў зборнічак літаратурнай публіцыстыкі "Запрашэнне. Eingladen! Приглашение", які выйшаў у Швейцарыі ў 2006 годзе. Раскажыце пра гэтую работу.**

— Праект гэты задумваўся найперш як кулінарны: швейцарцам карцела даведацца, як і чым харчуюцца на Палессі. Мы ж выказалі прапанову пашырыць межы гэтага вывучэння адзін аднаго. Так я паехаў у Швейцарыю, быў там і на шыкоўным вяселлі ў гарах, і на пратэстанцкім пахаванні 99-гадовай жанчыны, і на службе ў каталіцкім храме ў Вялікдзень, дзе набажэнства веў святар-негр. Без перакладчыка, павінен самастойна ўсё спасцігнуць, каб потым і напісаць. Напісаў шчыра, што іхняя страва фандзю мне не спадабалася. Гэта быў цікавы вопыт. Там нарадзілася задума яшчэ аднаго твора, рускамоўнага, — "Запах черемухи".

Т. КУПРЭВІЧ